СӘЯ ГОМЕРНЕ, СӘЯ ХАЛЫКНЫ, СӘЯ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫНЫҢ ИҖТИМАГЫЙ-СӘЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның 8 июленнән бирлә чыга. | №73 (7246) | 20 июнь, 1991 ел. ПӘНҖЕШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

СӨТ МУЛ

«40 лет Победы» колхозының товарлыклы-сөтчелек фермасында аренда звеноларының оешуына нигездә өч ел була. Ләкин шул кыска гына вакытта, мул сөт алу өчен барган ярышта алар яхшы хезмәт уңышларына ирешергә өлгерделәр.

Җәйге лагерьга күчкәч Тәлгать Кыямов һәм Сания Шәрәфетдинова, Сорур Тәхвәтуллина җитәкчелегендәге аренда звеноларының һәр сыердан савып алган көнлек савымнары 16—17 шәр килограммга җитте.

Тәлгать Кыямов звеносы агымдагы елның биш аенда бер сыерга уртача—1510, Сорур Тәхвәтуллина звеносы—1491, Сания Шәрәфетдинованыкы—1380 килограмм сөт саулы.

Районыбыз тормышы

Бер колхоз хәбәрләре

Азык мул булыр

«Родина» колхозы. Хуҗалыкта терлек азыгы хәзерләү уңышлы гына бара. Күпьеллык үләннәрне чабуда Виталий Егоров, Владимир Максимов әйбәт хезмәт куялар. Тезмәләрне җыюда эшләүче өлкән механизатор Виктор Михайлович Сафронов турында да гел мактау сүзләре генә әйтерлек. Икенче ел пенсиядә булса да ул ялга ашыкмый, хуҗалыкка хәленнән килгән ярдәмне күрсәтеп тора. Ә кибәннәрне өюдә Валерий Ильич Бикиниев өлгер. Печән әзерләүчеләрнең тырышлыгы белән 170 гектардагы күпьеллык үләннәрнең яртысында эш тәмамланып килә. Печән җирендә эш темпы кимеми, хуҗалык кышка мул азык запасы белән керергә әзерләнә.

Норманы арттырып үти

Хуҗалыкның кукуруз җирендә шаровкалау үткәрү быел яшь механизатор Алексей Александровка тапшырылган. Язгы кыр эшләре чорында чәчүдә, тырмалауда бик әйбәт эшләгән иде ул. Хәзер дә үз эшенә бик җаваплы карый, көнлек норманы күпкә арттырып үти.

Көрәшчеләр нәселеннән

Сүз Хәмидуллиннар турында бара. Чыннан да, бик булган, бик нык нәсел саналалар алар, быел район Сабан туенда да дүрт бертуган Хәмидуллиннар бил алышырга чыккан иде. «Родина» колхозында механизатор булып эшләүче Илдар исә сабан туй мәйданында гына түгел, хезмәттә дә теләсә кем белән ярышырлык эшчән егет. К-700 тракторында эшли ул, теләсә нинди нарядны җиренә җиткереп башкара. Хәзер Әлмәт шәһәреннән хуҗалык өчен кирәкле материаллар ташый.

А. САНДИМИРОВ.

Арендачылар ремонтта

«Рассвет» совхозының икенче бүлекчәсе арендачылары әбәткә туктаганнар иде. Матур итеп бизәлгән «Ак каен» ашханәсендә тамак ялгап алганнан соң, яшел чирәмлеккә сузылып бераз ял итеп алдылар да, кыр казлардай, тигез рәт булып тезелгән комбайннарына таба юл алдылар. Урып-җыю алдыннан механизаторлар елдагыча ремонт эшләренә тотындылар. Һәр нәрсәнең үз проблемасы булган кебек, бирегә дә запас частьләргә кытлык кичерәләр икән. Дөрес, күпчелек хуҗалыклардагы шикелле иске детальләрне яңартып, кирәкле запас частьне ясыйлар, мөмкин булган җирдән эзләп табарга тырышалар.

Элек хуҗалыкта аренда звенолары өчәү булып та, кешеләрнең еш кына алмашынып торуы сәбәпле, ул таркалу хәленә килеп җитә. Озак баш ватып тормыйлар, тоталар да өч аренда звеносын бергә берләштерәләр, ә бер звено аерым яшәп кала. Бу исә өлгергән мәсьәләне хәл итүнең иң җиңел юлы була. Хәмит Низаметдинов, Виктор Кузьмин җитәкчелегендәге аренда звенолары шул рәвешчә барлыкка килә.

Арендачылар элекке елларын искә төшереп болай диләр:

—Ашлама китергәннәрен көтеп кырда вакытны бушка үткәргән көннәребез аз булмады. Хәзер ,бу турыда искә төшерергә дә кирәкми. Кирәк икән, үзебез барып алып кайтабыз.

Шунысы кызыклы, звено язгы чәчүгә төшәр алдыннан техниканы яхшы сыйфат белән ремонтлап алгы сызыкка куя һәм аларның эшенә 1 нче урын бирелә.

—Бергә эшләве җиңел, —ди Хәмит Низаметдинов.

—Тегеләй ваклап арендаларга бүленгәч «блатлык»ка киң юл куела башлады. Берәүнең дә үз дусларын, туган-тумачасын үпкәләтәсе килми бит,булган яхшырак детальләр беренче чиратта ул звенога китә торды. Болай исә,бер звено булгач, һәммәбез дә тигез. Синеке дә минеке юк.

Ремонтчыларга эретеп ябыштыручы Александр Дмитриевич Алексеев, токарь егетләр Ирек Хәмматгалиев, Геннадий Крайнов зур ярдәм күрсәтәләр. Алар арендачыларның төп «тотка»сы. Бер генә уңышка да бу унган егетләрдән башка ирешә алмаячаклары барысы да яхшы беләләр. Шуңа күрә дә токарь, эретеп-ябыштыручы һөнәрләрен үзләштерүчеләргә зур хөрмәт аеруча зур.

Арендачыларның 850 гектар җирләре бар. Шул җирләрдән мул уңыш үстереп, аны җыеп алуда техника тоткарлыксыз эшләсен өчен хәзердән ук җиң сызганып, оешканлык белән эшлиләр дә.

Г. РӘХИМОВА.

КИСКЕН СИГНАЛ

Авария булганы көтеп

Синдряков исемендәге колхозның дуңгызчылык фермасын һәм машина-трактор паркын электр энергиясе белән тәэмин итүче югары вольтлы линия авария хәлендә. Дуңгызлар йөри торган карда территориясендә баганалар шулкадәр авыш, малларның сырты чак тими аларга. Линия өзелсә, малларны ток сугасын көт тә тор. Икенче төрле проблема да бар, үткәргеч сафтан чыкса, машина-трактор паркы туктап калачак.Андагы токарлык станогы һәм башка агрегатлар да электр көченә корылган бит. Уракка хәзерлекнең кызган чорында ток килмәсә хуҗалыкта хәлне күзаллавы кыен түгел.

Мондый куркыныч линияләр тагын да бар. Сарыклар лагере көтүлегендә үткәргечләр шулай ук җиргә тия яза, ә бер урында ул юл аркылы шулай асылынып тора. Авыл урамнарының берсендә дә шуңа охшаш хәл— үткәргечкә үрелсәң кул тия.

—Линиянең урыны-урыны авария хәлендә икәнен НРРЭС җитәкчеләре яхшы белә,—ди Синдряков исемендәге колхоз рәисе С.И. Белогубов.— В. Н. Батыршин һәм подстанциянең башка работниклары да килеп карыйлар, аһ-уһ килеп башларын чайкыйдар һәм борылып кайтып китәләр. Бөтенесе искечә кала килә.

Әлеге служба җитәкчеләренең бу мәсьәләгә карата фикерен беләсе иде: нәрсә, авария, берәр төрле фаҗига булганны көтәләрме икән әллә?!..

«ВОСХОД»ТАН ЯЗАЛАР

Кайда да эшләргә

Елга янәшәсендә генә «Восход» колхозының 100 гектар мәйдан биләгән печән кыры башлана. Әлегә аның 20 гектары гына чабылган.

—Яңгырлар явып торганга, печән чабуны соңгарак калып башладык,— ди партоешма секретаре Николай Иванович Абрамов, ерактагы урман полосасына барып тоташкан басуга карап.

Ә үләннәр шул арада тагын да куе, биек булып үсеп өлгергәннәр. Механизаторлар да аның сыйфатына канәгать.

Озак та үтми, ЮМЗ-6 тракторында Евгений Федорович Никитининың тезәмнәрне әйләндереп килүе күренде. Җәйге урыларга чорындагы шикелле үк булмаса да, аның бите тузанга буялган, йөзенә арыганлык билгеләре чыккан иде.

—Бер эш тә җиңел түгел инде,—диде ул. Кайда булсаң да тырыш хезмәт куярга туры килә.— Евгений Федорович «Восход» колхозында җиденче елын эшли. Моңарчы кырчылык буенча комплексы бригада бригадиры булган, кайда эшләсә дә сынатмый. Ә менә МТЗ-50 тракторчысы Анатолий Леонтьевич Антипов хуҗалыкта яңа гына эшли башлаган, печәнгә беренче мәртәбә генә чыгуы икән. Ул ПК-1,6 агрегаты белән чүмәләләр ясап калдыра. Бик матур, тигез булып калалар алар. Соңыннан инде Алексей Максимович Сиякин печәнне кибәнгә куячак.

Печән басуында барлыгы 6 трактор эшлисе икән. МТЗ-80 тракторчылары Василий Петрович Егоров, Николай Петрович Капитонов машина-тракторлар паркында ремонтлау эшләрен бетергәннәр, бүген-иртәгә печәнгә чыгарга тиешләр. Озакка сузмасак, аяз көннең һәр минутын отышлы файдаланып, терлек азыгы әзерләүне оптималь срокларда тәгәлләнсе иде.

Г. ИВАНОВА.

Чөгендерчеләр басуда

«Восход» колхозы. 215 гектар мәйдандагы татлы тамыр плантацияләрендә Т-70 тракторчылары Николай Нагорный һәм Аркадий Иванов икенче катка рәт араларын эшкәртеләр.

Чөгендер сирәкләүне кыска вакытларда тәгәлләү өчен колхозчы хатын-кызлар да зур тырышлык куя. Алар көннәренең аяз торуыннан файдаланып, кырга иртән иртүк куззалалар һәм соң гына кайталар.

Хуҗалыкка ит комбинаты, «Норлатнефть» нефть һәм газ табу идарәсе эшчеләре дә ярдәмгә киләләр.

Н. АБРАМОВ, партоешма секретаре.

Гөрләп үтте сабан туйлары

Быел сабан туйлары һәркайда—авылларда да, район үзәгендә дә күңелле, һәркем күңелена хуш килерлек булып үтте. Чабышатлары саны елдан-ел арта. Хуҗалыкларда чаптарлар хәзерләүгә әһәмият бирелә.

Ә инде милли көрәш бәйрәмнең иң күркәм урыны. Менә өченче ел рәттән инде батыр булып Фәнил Гайнуллин кала.

Сез рәсемнән аны җиңү яулаганнан соң үзенә бирелгән сарыкны күтәргән килеш күрәсез.

Сабан туе мәйданыннан репортажны газетабызның 3 нче битеннән укыгыз.

АВМ эштә

АВМ-1,5 агрегаты машинисты Евгений Григорьевич Мамонтов һәм аның ярдәмчесе Николай Владимирович Шартынов витаминлы үлән оны әзерләүдә зур тырышлык куялар һәм вакыт белән исәпләшмичә эшлиләр.

Алар тырышлыгы нәтиҗәсендә бүгенге көнгә 14 тонна үлән оны әзерләнелде инде.

Г. РИЗАТДИНОВА.
«1 Май» колхозы.

Район газетасына 60 яшь

26 бозау контрактовать ителде

Бикүле авылының Ленин исемендәге колхозы členнары җәмәгатьләштерелгән товарлыклы-сөтчелек фермасын киңәйтү теләге белән, үзләренең бозауларын бердәм булып контрактовать итәләр. Вафин М., Батталов В., Әһлиуллин Н., Әхмәтов Г. һәм Морзаһанов К. үзләренең туган бозауларын иң беренче булып контрактовать иттеләр.

13 май көненә колхоз правлениесе 26 колхозчы хуҗалык белән бозаулар контрактовать итү турында договор ясады.

Г. ӘХМӘТОВ,
башкарма комитет председателе.
(«Октябрь колхозчысы»). 25 май, 1941 ел. №26.

2.421 мең сумлык товар

1941 нче елның беренче кварталында район сельмагларында һәм сельполарында барлыгы 2.421 мең сумлык төрле товар сатылды. Әгәр дә 1940 нчы елның I кварталы белән чагыштырсаң, быел 879 мең сумга артык товар сатылган.

Шулардан мануфактура, трикотаж һәм тегелгән товарлар, куҗалык товарларына булган соравы көннән көн арта.

Г. НУРГАТИН,
райсоюзның өлкән бухгалтеры.

Гектарыннан 100 пот уңыш алу өчен

Иптәш Сталинның 23 нче февраль приказы безнең колхозчылар арасында гаять зур рухлану тудырды. Колхозчылар приказга җавап итеп колхоз производствосында тагын да яхшырак эшләргә һәм быел язгы чәчүне иң яхшы срокларда үткәреп, гектардан 100 пот иген уңышы алуга ирешү өчен ныклы көрәш башладылар.

Безнең колхозда язгы чәчүгә хәзерлек эшләре төгәлләнде инде.

Язгы кыр эшләре чорына эш планы төзелде. Колхозчылар эш тармакларына беркетелде. Колхозда 5 даими звено оештырдык. Югары уңыш звеноларына С. Әбҗәлимова, Г. Тәмаевалар кебек иң алдынгы колхозчылар билгеләнде.

Без быел язгы чәчүне районда беренче булып төгәлләрбез.

Ф. ТӘМАЕВ,
Сталин исемендәге колхоз председателе.

„ЯПОН ШПИОННАРЫ“

Үзгәртеп кору Сталин репрессияләре корбаннары турындагы хакыйкатьне тулы ачты. Ул чорда репрессиягә эләгүчеләр арасында безнең якташларыбыз—норлатлылар да күп иде. Мин бүген шуларның бер төркеме—«япон шпионнары» турында сөйләмәкче булам. Заманында җирле халык теленә алар шулай кереп калды. Соңыннан кайберләре акланса да, аларга тагылган ярлык сакланып калды, хакыйкатьне хәбәр итүче булмады. Бу язмам район тарихында ак тапларны бетерүдә беркадәр ярдәм итсә, мин бик канәгать калыр идем.

АВТОР.

....1935 елның салкын көзге иртәсе Норлат станциясенең кечкенә перронына гадәттән тыш күп кеше: укучылар, эшчеләр, хезмәткәрләр, йорт хозяйкалары җыелган. Кызыл әләмнәр җилферди, берничә лозунг та тотканнар: көтәләр.

Алдагы көнне узел партикомы секретаре барлык службаларны кисәтеп куйды: КВЖД (Көнчыгыш Кытай тимер юлы) работниклары төялгән беренче эшелонны кабул итәчәкбез. Тимер юлның барлык службалары, шул исәптән без—61 нче мәктәп коллективы да аңа хәзерләнергә тиеш идек.

Бу урында укучыга күз алдау өчен КВЖД турында берничә сүз әйтеп үтү кирәк. Ул 1897—1903 елларда Көнчыгыш Кытайдагы Порт-Артур диңгез портын Россия белән тоташтыручы юл буларак төзелә. Япония Маньчжурияне басып алгач, КВЖД буенда хәрби конфликтлар ешая: японнар полотнаны сафтан чыгаралар, эшелоннарны талыйлар, пассажир поездларына һөҗүмнәр оештыралар. Совет хөкүмәте КВЖДны сатарга мәҗбүр була. Кытай территориясенә урнашкан 40 меңнән артык тимер юл службасы работнигы эвакуацияләнә. Шундый беренче эшелоннан төрле станцияләргә, шул исәптән берничә гаилә Норлатка урнашырга тиеш була. Шуларны каршыларга әмер бирелгән иде.

Безнең мәктәп ул чактагы поселокта бердәнбер булганга бу кампаниягә актив катнашты. Мин ул чакта 17 яшьлек укытучы идем. Минем класс «Капитал тоткыннарына кайнар сәлам» дигән лозунг та язды. Вокзал тирәсе һәм эче дә бизәлде: кызыл әләмнәр, юлбашчылар портретлары эленде. Тантаналы речьләр әзерләнде.

Безнең ул чактагы кием иске-москы иде. Ач карынга салкын һавада көтүе яман: тешләр тешкә тимәс хәлгә җиттек. Әмма күңелләрдә изге уй: якты киләчәк—коммунизм хакына моннан җиеңга да түзәргә әзер идек без.

Ниһаять, поезд перронга килеп керде. Кешеләр йөртү өчен җайланган товар вагоннарының берсенең ишеге ачылды. Иң алдан ишек төбендә зур авызлы, кыйммәтле муенчаклы нәселле эт пәйда булды. Ул да түгел аның хуҗасы—диңгез мәчесе тиресеннән тегелгән мантолы ханым да күренде. Йөзендә гаҗәпләнү, хәтта курку да чагылды.

Ул гына түгел, без дә аптырашта калдык. Без күп михнәт-газаплар күреп ахыр чиктә японнар тозагыннан ычкынган авыру, ач-ялангач ватандашларыбызны күрергә әзерләнгән идек. Бу ханым, аның юлдашлары да пөхтә һәм матур итеп киенгәннәр, андыйларны киноларда гына күрә, буржуйларга саный торган идек.

Гаҗәпсенеп күзәтү дәвам итте. Кыллы оркестр музыка уйнап җибәргән иде, кул изәп туктаттылар. Митингны ачарга тиешле парторг та югалып калды. Минем колакка да кемдер: «Лозунгыгызны алыгыз»,—дип пышылдады. Аның иясен хәтерләмим, боерыгын тикшереп тормый үтәдем. Шулай алар тантаналы котлауларсыз, музыкасыз гына билгеләнгән торакларына киттеләр.

Бүген бу гаҗәп тоелмас, әмма ул чакта буржуйларны без шулай кабул иттек. Аларның бу чакта хезмәт хакын валюта белән алуын, күченү сәбәпле күчереп булмый торган мөлкәтләрен сатып «баюларын», валютага Кытайда теләсә нинди товарны бик арзан алырга мөмкин булуын күп вакыт үткәч кенә белдек. Салкын каршылавыбызның сәбәбе шунда иде.

Кытайдан кайтучылар безнең белән янәшә яши башлагач игътибардан тиз чыкты, онытылды. Алар турында теге вакыйгадан соң ике елдан үткәч кенә кабат искә төшердек. Сәбәбе дә бар иде. Көннәрдән бер көнне безнең кечкенә станцияне хәбәр әйләнеп чыкты: Мәләкәстә (хәзерге Димитровград) элекке КВЖД да эшләгән берәү кулга алынган, ул япон шпионы булып чыккан.

Күпмедер вакыт узгач, Норлатта да шундый «шпион» табылды: станция начальнигы Никифор Георгиевич Коваль кулга алынды. Поселок халкының нәфрәтен уятты бу хәбәр: әнә ни өчен бай булганнар икән алар, «япон шпионнары». Мондый хәлгә күнеккән идек, газета, радио аркылы көн саен чекистлар ачкан контрреволюцион «үзәкләр», «партияләр», «группалар», «зарарлы шпионнар», «корткычлар» турында ишетеп тора идек. КВЖДның элекке эшчеләре һәм хезмәткәрләре арасында кулга алулар башлангач, шуңа күрә дә, кызгану хисе түгел, үч алу теләге уянды: хыянәтчеләргә шулай кирәк.

Яшермим, мин ул хәбәрләргә ышана идем. Бу хәл хезмәттәшем Иван Михайлович Воронинны кулга алганчы дәвам итте. Иван Михайлович безнең мәктәптә физкультура укытты, әйбәт спортчы, кайгыртучан, киң күңелле кеше иде. Тимер юлчылар клубында оста биюче буларак популярлык казанды. Әтисе юл эшчесе, әнисе йорт хозяйкасы иде, энесе Константин да тимер юлчы булды, кече энесе үсмер малай гына. Алар тормышның очын-очка көчкә ялгап килделәр һәм 12 яшьлек Николайдан кала бөтенесен кулга алдылар. Моңа ышану мөмкин түгел иде инде.

Ир-атларны хөкем иттеләр. Воронинаны Урта Азиягә сөрделәр. Николай малай килеш ялгызы безнең якларда калды. Хәер, ул да озак яши алмый иде. Материаль ярдәмсез калган малай ачлыктан Ульяновскида эшчеләр ашханәсеннән икмәк телеме урлап эләгә. Аны—«социалистик милеккә кул сузарга батырчылык иткән типик буржуаз әдәм актыгын» хөкем иттеләр. Шуннан ул хәбәрсез югалды.

Чекистларның «уяулыгына», тирә-юнебездә шпионнар тулып ятуга шуннан шигем уянды минем. Тора-бара ул шикләрем тулысы белән расланды. Еллар үткәч

ХӘТЕР

Иван Михайловичның апасы Валентина әтисе-әнисе һәм энеләренең акланулары турында кәгазь алды.

Әммә мин темадан читкә киттем. Безнең кечкенә станциядә дә «япон шпионнарын аулау» дәвам итте. НГЧ службасы тимерчесе Антон Васильевич Телегин, эшче Черепанов, телеграфчылар агалы-энеле Александр һәм Николай Лошилиннар, юл кыраучы Шепель һәм аның кызы Ксения дә шул җирлектә кулга алынды. Шепельнең хатыны—кызганычка каршы, аның һәм башка күпләренең дә исемнәре хәтердә дә сакланмаган, аларны белешү дә мөмкин түгел—бу хәсрәтне күтәрә алмыйча акылыннан шашты.

Аптека фармацевты Валентин Ксенофонтович Корсунский да шундый ук язмышка дучар булды. Аңа, шулай дип әйтергә яраса, «бәхет елмая», унбиш еллап Төньяк Себер лагерьларыннан соң әйләнеп кайта. Күңеле сүрелгән, рухы шиңгән, дәшмәс карт булып кайта. Ул кайтканчы әтисе, энесе һәм хатыны да үлгән була инде. Аны картайган әнисе, сеңлесе һәм кызы Наташа каршылый. Әбисе сөйләве буенча гына әтисен хәтерләгән Наташа инде кияүгә чыккан була.

«Япон шпионнары» еллар үткәч «юлбашчыбыз һәм остазыбыз» И. В. Сталин үлгәннән соң гына реабилитацияләнделәр. Мин телгә алган Кытайдан кайтучы тимер юлчылардан Корсунскийдан тыш ул көнгәчә исән калучылар булмый да инде: үлгәннән соң гына акланалар.

Япон империалистлары эзәрлекләвеннән котылган тимер юлчыларны үз Ватаннарында шундый язмыш көтә.

В. ПОСЕЛЕННОВ.
Норлат шәһәре.

Фермер булу җиңелме?

ОМСК ӨЛКӘСЕ. Кайчандыр Омск районының «Заря» совхозы җирендә авыл торган, кешеләр яшәгән. Бүген инде аның эзе дә калмаган, ә өйләрнең соңгы стеналарын бульдозер белән җимергәннәр. Ләкин бирегә тормышны яңартырга ниятләгән бер гаилә табыла.

Совхоздан 30 гектар җир алып Виктор Николаевич Осеев анарда төрле культуралар үстерергә, моңардан тыш, унлап баш савым терлеге һәм унлап ана дуңгыз тотарга—кыскасы чиләкчәтә автономияле хуҗалык булдырырга ниятли.

Рәсемнәрдә: фермер гаиләсендә йөк машинасы да бар. Ул В. Н. Осеев ремонтлаган элеккеге колхоз машинасы;

В. Н. Осеевны бик күп хәл ителмәгән проблемалар борчый.

(ТАСС фотохроникасы).

◆ Милләттәшләребездә

Ленинградлылар татарча укый

Ленинград татар мәдәни үзәге һәм мөселманнар җәмгыяте органы булган «Нур» газетасында түбәндәге эчтәлектәге белдерү басылды.

«Хөрмәтле ватандашлар! Ленинградның татар «Ватан»җәмгыяте,«Восток» банкы, Выборг РОНОсы белән берлектә, Выборг районының 100 нче номерлы урта мәктәбенең татар классына 6—7 яшендәге балаларны кабул итә.

Укыту программасы РСФСР һәм Татарстан җөмһүрияте халык мәгарифе министрлыклары тарафыннан расланган. Факультатив рәвештә Көнчыгыш илләре һәм Европа телләрен, музыканы, көнчыгыш сәламәтлек системасы нигезләрен һәм дин тарихын өйрәнү күздә тотыла.

Укытуны заманча методика нигезендә югары квалификацияле белгечләр алып барачак. Балаларны кабул итү әңгәмә нигезендә үткәрелә.

Занятиеләр 1991 елның 1 сентябреннән башлана. Класс киләчәктә Көнчыгыш лицее ачу өчен база хезмәтен үтәячәк. Параллель рәвештә Выборг районының 57 балалар бакчасы базасында мәктәпкәчә хәзерлек группасы ачыла...»

Татар классында 25 бала белем алачак. Балаларны милли телдә укытырга теләүчеләр исә беренче дистә инде. Көн саен яңа гаризалар өстәлә. Шәһәрнең башка районнарыннан килеп укырга теләк белдерүчеләр дә бар.

Р. ВӘЛИЕВ,
Ленинград татар мәдәни үзәге берлеге әгъзасы.

Халкымның күңел бәйрәме

РЕПОРТАЖ

Сабан туе халкымның күңел сагышыннан арыну, пакълану, сафлану бәйрәме икәнен уйлаганыгыз бармы? Хак әгәр, шулай бу. Югыйсә, яше-карты, бала-чагасы шушы бәйрәмне көтмәс, ашкынмас иде.

Сабан туе ярминкәсеннән үк башланды бу күтәренкелек. Җыйнак, пөхтә киенгән кешеләр өере-өере белән мәшәкатьләрен кайгыртырга, табын сыен төрләндерергә, дөнья кирәген әзләштерергә дип ярминкәгә юнәлделәр. Кибет киштәләрендәге товарның бәяләре югары булуга да карамастан, сатып алучыларның куллары буш түгел иде, һәрхәлдә берсе дә нәүмиз кыяфәттә күренмәде. Бала-чага, яшь-җилкенчәк кебек тәмлетамаклар өчен почмак саен мороженый сатылу да куанычлы хәл иде. Өйләрендә күпертеп-күпертеп пешергән камыр ризыклары, тәмтом белән тулы табыннан торып килгән кешеләр дә саф һавада ярминкә коймагыннан, хуш исле кыздырмадан авыз итәр өчен чүпләмле сөлгеләр белән бизәлгән өстәл-учакларга тартылдылар. Тамак өчен түгел, күңел өчен иде бу тамаша.

Ә сабан туе көне киенгән-ясанган кешеләрнең эшлекле һәм горур кыяфәттә мәйдан буласы җиргә атлаулары белән башланды. Җәяүлеләре дә, машинада җилдерткәннәре дә, ат җигеп килүчеләре дә—һәммәсе бер булып сабан туе мәйданына юнәлделәр. Ярминкәчеләр дә яңа көнне янә ачык йөз белән каршыладылар. Кояш елмайды, мәйданның озын үләнен рәхәт җил иркәләде, бәйгене көткән тынгысыз атлар, аллы-гөлле киенгән бала-чага һәм яше-карты ыгы-зыгы килде, ә мәйдан умарта күче кебек сабыр гына гөжләде. Берәм-сәрәм адашып үткән болытлар артыннан самолет очып узды һәм аның кочагыннан җиргә—бәйрәм көткән кешеләргә атылган парашютчыларны күреп, мәйдан аһ итте. Бала-чаганың сөенечле тавышлары, җыелган халыкның соклану авазлары астында «ирекле кошлар» бер-бер артлы мәйдан түренә төшеп кунаклый тордылар. Сабан туе тамашасы әнә шулай башланып китте.

Ир канаты ат була

Ир канаты ат була, диләр халыкта. Сабан туе программасының үзәгендә торган чараларның берсе—атлар бәйгесе. Авыл малайларының кайсы гына җилдән җитез аты белән мәйдан тирәли әйләнеп узу, бәйгедә алга чыгу турында хыялланмый икән. Ир-ат, картлар гына түгел, кызлар, карчыкларга кадәр түземсезләнеп көтәләр атлар узышын.

Иң беренче булып яшь чаптарлар чыкты көч сынашырга. Беренче парда «Чирмешән» колхозыннан «Карлыгач» (Нәфис Нигъмәтуллин) һәм «Рассвет» совхозыннан «Уран» (Айдар Бикиниев) арасында лидерлык өчен җәелде төп көрәш. Финишка «Уран» чак кына алдан килде. Җайдагы Людмила Акмурзина булган «Россия» колхозының «Красавица» кушаматлы чаптары аларның эзенә баса-баса үтте финиш сызыгын. Атына 2 генә яшь булса да, шундый җитез, киләчәге өметле аның.

Тамашачы күңелен җәлеп итәрлек атлар, гомумән, күп чыкты быел стартка. 130 дан артык ат бәйгегә чыгарга теркәлгән иде. «Рассвет» совхозы (директоры Х. Н. Атауллин), «Россия» (рәисе Ю. В. Терентьев), Хафизов исемендәге (Х. Х. Гатин) колхозлардан элекке еллардагыча ук атлар күпләп катнашты. Элек нәселле ат үрчетүгә әһәмият бирмәгән «Большевик» колхозы (В. Ф. Булатов) быел атлары белән ихтирам яулады.

Бәйге дәвам итте. Икенче группа чаптарлары арасында Кузнецов исемендәге колхоздан «Игрун» (Василий Рудин) һәм мичуринлы «Опекун» (Николай Николаев) ярышты. Финишка кадәр янәшә килделәр алар. Шулай да «Игрун» бер карыш алдарак иде.

Финиш сызыгын узуга мәйдан тоткан чаптарларны карчыклар каршылый барды. «Рассвет»тан җайдагы Ринат Вәлитов булган «Нагавица» янына да йөгереп килеп җиттеләр алар, йөгәненә бүләк элделәр. Үткән ел да 1600 метр түгәрәкне 1,51 минутта әйләнеп узган бу ат быел әлеге араны 4 секундка тизрәк урап үткән булып чыкты, яшь чаптарлар арасында беренче бүләкне яулады. Шул ук совхоздан «Боярина» (Фаяз Шәрәпов) шул ук араны 1,48 минутта үтеп икенче нәтиҗә күрсәтте. Өченче урынга Самара өлкәсенең Сергеевск районы «Липовский» совхозыннан «Заводь» (Андрей Сенин) чыкты.

60 ка якын өлкән чаптар атлар мәйдан тотты. Җиде төркемгә бүленеп ярыштылар алар. Иң көчлеләр алтынчы төркемгә туры килде. Алар «Рассвет» совхозыннан «Разбег» (җайдагы Ринат Вәлитов) һәм хуҗалыкара берләшмәдән «Раздел» (Ислам Хисамов) янәшә бәйге тотты. Һәр икесе төрле ярышларда югары күрсәткечкә ирешкән атлар.

Стартка сигнал бирүгә алар алга чыкты. Башка көндәшләре аларга каршылык күрсәтә алмады, артта калдылар. Ә ике чаптар, сөлекләр шикелле сузылып, беренче әйләнешне тәмамладылар, икенчесенә киттеләр. Ринат «Разбег»ка ирек куйды. Шуңа карамастан «Раздел» якынлаша барды. Әмма шул арада гонг чыңлады, бер-бер артлы алар финиш сызыгын үтте, «Разбег» 3200 метрны 3,31, ә «Раздел» 1 секундка калышып тәгәлләде. Чаптарлар арасенда беренче ике урынны алар бүлеште. Өченче урында «Таң»нан «Алмаз» (Ранас Шәйхетдинов) чыкты.

Сүз уңаеннан әйткәндә, мәйдан тулы тамашачы бу ике атның йомгаклау ярышында кабат узышуын көткән иде дә, кызганычка каршы, «Раздел» аңа катнаша алмады. Төп көндәше булмагач «Разбег» бу юлы җиңүне ансат яулады.

Яшь юртаклар дүртәү генә иде. Аларның да берсе түгәрәктән финишка җиткәнче чыкты. «Москва»дан «Пахтакор» (җайдагы Анатолий Савгачев), «Большевик»тан «Запасная»ны (Олег Туймешев) узып китте һәм беренчелекне яулады. «Большевик»ның икенче яшь юртагы «Прописка» (Александр Чернов) өченче бүләкне алды.

Өлкән юртаклар арасында кабат «Рассвет» вәкиле алдагы урынны алды. «Резерв» кушаматлы бу юртак (җайдагы Илдар Вәлитов) әйләнешне 2,10 минутта үтте, төсле телевизор яулады. «Большевик» колхозыннан «Приказ» кушаматлы ат (Николай Сендюков) шул ук арада нибары 0,4 секундка гына калышты. Хафизов исемендәге колхоз юртагы «Нюанс» та икенче призердан нәкъ шул кадәр, ярты секундтан да кимгә генә калышты. Бәйгенең нинди кискен барганлыгын, атлар аяклары җиргә тими узышканын, халык күңелләре белән аларны канатландырып, көч өстәп торганын гәүдәләндерде бу бәйге.

Ат чабышларын караганда бер яклап малкайларның бар көчләренә тырышуларын күреп күңелләр нечкәрсә, икенчедән—узыштан кайткан атларның муенына сөлге-яулык бәйләүче әби-апаларны күргәч күзләргә яшь килде. 80 яшьлек бу әби үзенең сугыштан кайта алмаган улын сагынуын шулай басарга теләде микән?... Ә бу өлкән апа аклы шәлъяулыкны чаптар муенына бәйләгәч: «Ходай ризалыгы өчен булсын!»... дип догасын кем рухына багышлады соң? Ә башкалары? Мәрхүм ата-анаң, балаң, гомер юлдашың өлешен гөнаһсыз җаннарга бирү, бүләк итү нинди олы йола бит бу. Халкым йоласы.

Көрәш

Теләсә нинди сабан туенда көч сынашуларның иң зуры, иң мавыктыргычы—көрәш, әлбәттә. Норлат сабан туенда да шулай булды. Халыкның гадәтенә хас булганча, көрәшергә теләүчеләрнең һәммәсенә дә бу алышка катнашу мөмкинлеге бирелде. Шушы районда яшисеңме син, әллә тумышың—монда, тормышың бүтән җирдәме, яки кунакка гына килгән чит-ят кешеме—рәхим ит, мәйдан синең хәйләсез, гадел өлешеңне көтә. Чынлыкта да бил алышучылар арасында якташларыбыз белән беррәттән Урта Азия, Себер һәм башка регионнардан кайткан милләттәшләребез дә катнашты. Әмма сабан туе батыры исемен һәм призлы урыннарны үз егетләребез яуладылар! Өченче ел рәттән батыр булып калган Фәнил Гайнуллинга сабан туеның төп призы—тәкә тапшырылды. Икенче һәм өченче батырлар Фаикъ Хаҗиморатов һәм Хәлим Шәрипов махсус призларга лаек булдылар. Моннан тыш көрәшчеләрнең өчесенә дә төсле телевизор бүләк ителде.

Капчык сугышы

Бу тамашаны карарга кеше гаҗәп күп җыелды. Карап торышка бик кызык һәм җиңел тоелса да, көндәшеңне «сугып» төшерү һәм үзеңнең утырган рәвешеңне саклап кала алу алай ансат түгел икән шул!

Моннан тыш күзне бәйләгән килеш, аяк өсте басып торган көндәшеңне егу да җиңел эш түгел икән. Күпме ир-егетләр шушы максатка ирешә алмыйча «һәлак» булдылар. Әмма бирешмәгән көчле һәм елгыр егетләр дә табылды. Күз бәйләп капчык белән сугышуда иң остасы булып Р. Сөләйманов танылды. Р. Хәбибуллин һәм Э. Гыйлалов икенче һәм өченче урыннарны бүлештеләр. Җиңүчегә бүләккә палас насыйп булды, ә соңгы икесенә люстралар бүләк иттеләр. Уенда катнашырга батырчылык иткән башкалар да сабан туе бүләкләреннән мәхрүм булмадылар.

Чүлмәк вату

Күзен бәйләгән егет мәче кебек бик сак адымнар белән алга атлый. Чүлмәккә турылап килә бит бу, кара син! Туктады, баш очына күтәргән колгасы бер генә мизгелгә тоткарланды. Бу минутта әлеге тамашаны күзәтүче мәйдан халкы өчен шушы мизгелдән дә әһәмиятлерәк берни юк иде. Тынын алмый торган халык бер сулыштан: «Бәр!!!—дип сөрән салуга колга гөрселдәде һәм балчык чүлмәк кисәкчекләр булып тирә-якка чәчелде! «Егет икәнсең! Булдырдың!»—диештеләр. Әйтерсең ләничә йөзләгән кешенең һәркайсы шәхсән шушы минутта чүлмәкне бер сугуда юк иткән!

Ә бу вакытта,..

Олы мәйданның бер очында үзешчәннәр осталыкта ярышсалар, икенче кырыйда йөгерешчеләр капчык киеп узышалар иде. Аннан да ары аркан тартышу, гер күтәрү, йомырка салынган кашык кабып йөгерү һәм башка уен төрләре буенча ярышлар дәвам итте. Мәйдан уртасындагы шома колгага да үрмәләделәр, авыш бүрәнә буйлап та йөрделәр. Кыскасы, кем нинди эшкә маһир, шул үзенең өлгерлеген күрсәтте бу көнне!

Быелгы сабан туе үзенең кунаклары белән дә бик үзенчәлекле булды. Бу көнне җирле өч телдәге гадәти сөйләмгә кушылып Германиядән килгән кунакларның: «Ахтунг! Ахтунг!»—дигән соклану һәм гаҗәпләнү катыш авазлары да еш ишетелеп торды. Татарның сабан туен үз гомерендә беренче тапкыр күргән һәм шуны үзенең илдәшләренә дә күрсәтү теләге белән янган немец кинооператорының тәэсирләренә чик-чама юк иде. Ә менә Латвиядән килгән кунаклар өчен безнең сабан туйлары инде ят нәрсә түгел иде.

«Күктән төшкән» кунакларыбыз—Казан парашютчылары да сабан туеның бер матур бизәге булдылар. Араларында хатын-кызлар да булу мәйдан халкында бигрәк тә соклану уятты. Мәйдан гөр килде. Халык уйнады, куанды, теләктәшлек белдерде, ял итте. Мәйдан бүгенге тамашадан бик тә канәгать калды. Хезмәт елы буена җыелган киеренкелек тизлеккә, өлгерлеккә, сөенечкә әверелеп мәйданга чыкты. Ял көне иде бу. Татарның милли бәйрәме көне. Кешеләр бу көнне көндәлек вак-төяк мәшәкатьләрдән өстен чыгып, чын күңелдән тантана иттеләр. Сабан туеннан таралучы әби-бабайлар телендә бер теләк туды: «Киләсе сабан туйларын да исән-имин күрергә насыйп булсын! Амин!»—диделәр алар. Күктәге алтын кояш, янәшә кырларның күтәрелеп килгән яшел дулкыны, һәм гомумән, бөтен табигать шаһит иде бу сүзләргә. Амин, кардәшләр, күрергә язсын!

Р. АЙЗАТУЛЛИН,
К. ҖАМАЛЕТДИНОВА,
Р. ШӘЙХУЛЛИНА.

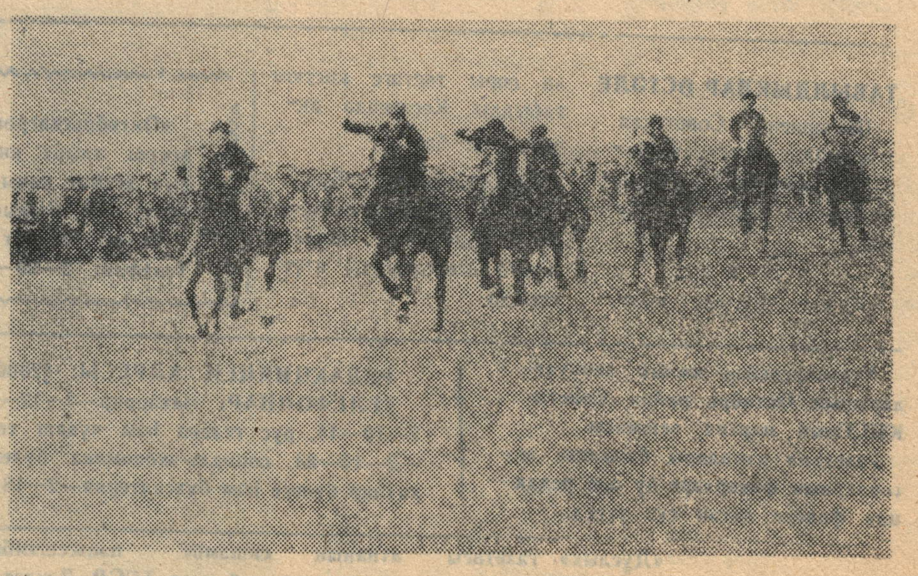

Рәсемдә: җилдән җитез чаптарлар.

Иң лаек кандидат

(Юмористик хикәя)

Мәгариф бүлегеннән кайтып керүгә директор Дәминов секретарь кыз аркылы урынбасарлары Нина Сергеевна Селуянова, Нажия Фәттаховна Мәрдәнова һәм Татьяна Алексеевна Морозованы чакыртып алды. Аларны ул өстәле артында бик җитди кыяфәттә каршылады. Урынбасарларның утырырга җөрьәт итми торуларын күреп кулы белән генә ым какты. Чакырылганнар директорныкына терәтеп куелган өстәлнең өч ягына урнашып алгач та, үзе утырмады, ике кулы белән өстәл кырыена гына таянды. Гадәтләренә күнегеп беткән урынбасарлар сүзенең мөһимлеген күптән сизеп алганнар иде, ләкин дәшмәделәр.

—Менә нәрсә, иптәшләр! —Дәминов һаман башындагы уйларының очына чыгып җитмәгән идеме, әллә алда әйтәсе фикереннән җитдилегенә басым ясыйсы килдеме,— пауза ясап алды.—Хәзер үзгәртеп корулар заманы. Аның шифалы җилләре безнең системаны да читләтеп үтмәделәр. Элек, мәсәлән, бишьеллык йомгаклары буенча гына алдынгыларны бүләкләп килделәр. Анда да безнең мәгариф тармагына бер орден белән бер медаль и аның да кемгә биреләсе алдан бүлеп куела иде. Хәзер мондый разнарядка буенча бүләк өләшү бетерелде. Бишьеллык төгәлләгәнне дә көтмиләр, лаек икән теләсә кайчан бүләк бирәләр. Әле яңа гына РОНО мөдирендә киңәшмәдә шул мәсьәләдә сүз кузгаттым: мәктәбебез районда иң зуры, бүләк алган кеше юк, дидем. Ул әйтә: «Еламаган балага ашарга бирмиләр, үзегез гаепле, тиешле документларын әзерләп китерегез, бүгеннән җибәрәбез, хәзер ирекле замана ич»,—ди. Вәт шул, иптәшләр.—Директор, тыны кыскан кешегә бу кадәрен сөйләп чыгу җиңел эштән түгел иде, тукталып бер сулыш алды, тамак төбенә җыелып өлгергән төкреген йотып җибәргәч, о...лады—кыскасы, безнең коллективтан берәүне орденга тәкъдим итәргә ризалык бирде РОНО мөдире.

—Булдыргансыз, молодец!—Гадәттәгечә иң элек укыту эшләре буенча урынбасар Нина Сергеевна сөйләгәннәргә үз фикерен белдерде.—Мәктәп данын яклап гел тырышасыз инде, Игорь Семенович.

Директорны шулай дип атап йөртәләр иде. Документлары буенча Ирек Сәлим улы булса да, мәктәптә моны белүче сирәк, эндәшүче бөтенләй юк: 20 еллар инде, ягъни килгән көненнән ул—Игорь Семенович.

Нажия Фәттаховна, тәрбия эшләрен оештыручы да нәкъ төп завуч әйткәннәрне уйлаган иде, хезмәттәшен кабатлыйсы килмәде, шуңа бермәл аптырап уңайсызланып торды. Шулай да югалып калмады, фикерен үзенчә белдерде:

—Рәхмәт сезгә, Игорь Семенович, рәхмәт! Коллегабыз орден алса, мәктәп өчен зур горурлык булачак, билгеле.

—Ур-ра! Ур-ра!—Арада иң яше булган, башлангыч классларда завуч Татьяна Алексеевна хисләрен хәрәкәт белән чагылдырды, кул чабарга кереште.

Кул чабып туктагач, директор коллегаларына карап баш иде, инде ниһаять урынына утырды.

—Менә шул. Коллективтан шул бүләккә иң лаек кандидатны сайлап алырга кирәк.

Тегеләр уйлана калдылар. Директор аларны ашыктырмады.

—Ничек соң?—дип куйды төп урынбасар сак кына. —Педсовет җыярбызмы?

—Анда илле кеше, арада төрле кеше,—диде директор сабыр гына.

—Аңлашыла,—диде Нина Сергеевна аның фикерен ярты җөмләдән аңлап алып. —Гомумән, мин бу бүләккә иң лаек кеше итеп сезне саныйм. 15 ел директор булып эшлисез, мәктәбебез алдынгы. Хезмәтләрегезне, барын саный башласаң..

Директор кулын күтәргәнне күреп ул сүзен ярты юлда бүлде.

—Мин җитәкче кеше, иптәшләр,—Дәминов уйланып торды. — Лаек тапса РОНО үзе карар.

—Алай булса, Нина Сергеевнага бирергә кирәк.

—Инде уртанчы урынбасар үзенә чират җиткәнен чамалады. —Ул атказанган укытучы үзе.

—Ул бит мактаулы исемен дә быел гына алды, иптәшләр.—Дәминов янә аңлатма бирергә мәҗбүр булды. —Алай, үзегез беләсез, килешми. РОНО да үткәрмәве бар.

—Надежда Федоровнага (Нажия Фәттәховнаны коллективта шулай дип атыйлар иде) бирсәк?!— Кече урынбасар чират кемдә икәнен үзе чамалады.—Мәгариф отличнигы, озактан эшли.

—Мин каршы түгел.—Дәминов йомшак тавыш белән сөйләп китте.—Ләкин ул соңгы биш елда декрет ялында булды бит. Ике срок янәшә утырды. Эшкә чыкканына ай кая да көн кая. Коллегалар дөрес аңламавы бар. Шулайдыр ич, Нина Сергеевна. Директор, үзенә тарафдар эзләп өлкән урынбасарына борылды.—Сез ничек уйлыйсыз?

Селуянова мондый сорауны көтмәгән иде, ахырысы, бер мизгел эндәшә алмый торды.

—Әйе шул,—диде көрсенеп һәм, исенә килеп өстәде.—Татьяна Алексеевнага бирик соң?!

—Мин риза,—диде директор сак кына.—Тик ул соңгы ун елда мәктәптә эшләмәде бит әле: райкомолда, аннан райкомда иде. Яңа уку елыннан гына коллективка әйләнеп кайтты.

Урынбасарлар бер-бер артлы тирән сулап куйдылар. Кандидатны сайлау эше сүлпәнәйде. Инде берәү дә ашыгып-ашыгып исем-фамилия атарга тәләк күрсәтмәде.

Тынлыкны, бүтән тәкъдим көтеп ала алмагач, директор янә үзе бозды, яңа юнәлеш бирде.

—Орден алу өчен махсус шартлар бар, иптәшләр.—Кимендә бер медале, яисә мактаулы исеме булсын. Желательно рядовой педагоглардан.

—«Хезмәт ветераны» медале белән бүләкләнүчеләр 20 ләп кеше,—дип үзалдына сөйләнгәндәй әйтә куйды Нина Сергеевна.

—Ул стажы тулган һәркемгә бирелә,—диде Нажия Фәттаховна.

—РОНО, мәктәп биргән Мактау грамоталары да саналмый инде,— дип җөпләде райкомда чакта мондый кәгазьләрне кулыннан күп үткәргән Татьяна Алексеевна.

Директор һәммәсенең сүзен раслап баш ия барды.

—Кирилл Семеновичның юбилей медале бар.—Тагын күпмедер тын торгач Нина Сергеевна үтемле кандидат табуына сөенеп елмаеп куйды.

—Марс Нурмиевич—атказанган укытучы.—Мәрданова да үзенең тәкъдимен әйтеп калырга ашыкты.

Татьяна Алексеевна күзләрен ялтыратып аларга карап торды һәм кычкырып җибәрде.

Ур-ра! Таптым, иптәшләр, таптым! Медале, атказанган исеме дә бар.—Җиңүче кыяфәтендә ул шулай дип белдерде.

—Эльза Маликовнамы? —Калган ике урынбасар сораулы карашларын икесе берьюлы аңа төбәде.

—Әйе,—диде горурлык хисе белән Татьяна Алексеевна,—Эльза Маликовна, бөтен шартларга җавап бирә торган кандидат.

Шуннан соңын тиз тоттылар. Силуянова үзе җитәкләгән партбюро, Мәрданова профком исеменнән шушы кандидатны хуплауларын белдереп беркетмә язарга кереште. Һәр ике комитетның да күпчелек әгъзаларын шул ук кешеләр тәшкил итә иде бит. Татьяна Алексеевнага иң җаваплы эш—характеристика язу йөкләнде.

Ике смена арасында педагогик совет утырышы булып үтте. Директор бәйләнеп тормады, РОНОдан Эльза Маликовнага характеристика сорауларын хәбәр итте. Морозова бар осталыгын кызганмый язган ул рәсми документны укып чыкты. Озын бу бәяләмәнең азагына чыкканчы, укытучыларны чираттагы дәрескә чакырып кыңгырау чыңлады.

Берничә ай үткәч район хезмәт алдынгыларын бүләкләү турында Указ басылып чыкты. «Почет билгесе» ордены белән бүләкләнүчеләр исемлегендә директор хатыны Э.М. Дәминова иң беренче булып язылган иде.

Р. АЙЗАТУЛЛИН.

Телевидение

ШИМБӘ
22 ИЮНЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.05 «Идел киңлекләрендә» киножурналы.
17.25 Бергәләп өйрәник.
17.45 Док. фильм: «Гадәти фашизм». 2 серия.
19.00 Татарстан.
19.30 Сәит Раинбәков җырлый.
19.50 Әлли-бәлли-бәү.
20.00 З. Мансуров: «Балкыш». Әдәби театр.
20.55 Тапшырулар программасы.

I ПРОГРАММА

6.30 Док. фильм: «Исән калу ысулы».
7.00 Мультфильмнар.
7.30 Ритмлы гимнастика.
8.00 Иртәнге күңел ачу программасы.
8.30 ТЯХ.
8.50 Безнең бакча.
9.20 Мультфильмнар.
9.50 «Бурда моден» тәкъдим итә.
10.20 Хәтеремдә калганны бүләк итәм.
10.55 Таң йолдызы.
11.55 Док. фильм премьерасы.
13.25 Әкиятләр һәм маҗаралар дөньясында. Нәфис фильм: «Галәветдиннең сихерле лампасы».
15.00 ТЯХ.
15.15 Җиңүчеләр.
16.15 Кызыл Байраклы белән очрашу.
17.15 Мультфильм.
17.30 А. Эшпай. Симфония №5.
18.00 Халыкара панорама.
18.45 Шигърият минутлары.
18.55 «Сугышны каһәр суксын». 6 нчы фильм.
19.25 Рус хореография һәм җыр фольклоры концерты.
19.55 Нәфис фильм: «Бу без бит, ходаем».
21.00 Вакыт.
21.40 Яңа юл. Бресттан тапшыру.
23.30 ТЯХ.
23.50 Өлкәннәр өчен мультфильмнар.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Спорт һәркем өчен.
8.30 Профессионалларның баскетбол буенча АКШ чемпионаты.
9.30 «Хезмәттәшлек» видеоканалы.
12.00 «Унберне кушкач» видеоканалы.
14.00 Рус теле.
14.30 Мультфильм.
14.40 Волейбол. Дөнья лигасы беренчелеге. Ирләр. Япония һәм СССР җыелма командалары очрашуы.
15.40 Нәфис фильм:«Мич чыгаручылар».
17.00 «Яратып искә ал» Клавдия Шульженко турында тапшыру.
21.00 Вакыт.
21.45 Сүз сорыйм.
22.00 К-2 күрсәтә: 20 нче гасыр—кадрда һәм кадр артында».
23.00 Хәбәрләр.

ЯКШӘМБЕ
23 ИЮНЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.05 Уйныйбыз да җырлыйбыз да. «Шәмәрдән эшчеләр поселогының «Әкият» һәм «Теремок» балалар бакчасында тәрбияләнүчеләрнең чыгышы.
17.40 Шаян сәхнә. Юмористик тапшыру.
19.10 «Уйнагыз, гармуннар». III Бөтенсоюз фестиваленең халык иҗаты бәйрәме.
20.10 Әлли-бәлли-бәү.
20.25 «Уйнагыз, гармуннар»ның дәвамы.
20.55 Тапшырулар программасы.

I ПРОГРАММА

6.30 Документаль фильм: «Кадерле кое».
7.00 Таң йолдызы.
8.00 Ритмлы гимнастика.
8.30 Биржа яңалыклары.
8.45 «Спортлото» тиражы.
9.00 Иртән иртүк.
10.00 Ватанга хезмәттә.
11.00 Иртәнге күңел ачу программасы.
11.30 Сәяхәтчеләр клубы.
13.00 Сәламәтлек.
13.30 Яңа буын сайлый: «Экологик бумеранг».
15.00 ТЯХ.
15.15 Мин сезгә җырлап бирәм.
15.45 Тавышлар күп— дөнья бер генә.
15.50 Док.фильм «Алтай». «Ел фасыллары».
16.00 Авыл сәгате.
17.00 Цирк, цирк, цирк.
17.10 Уолт Дисней күрсәтә.
18.00 Футбол. СССР кубогы. Финал. ЦСКА—«Торпедо» (Мәскәү).
19.55 Мультфильм.
20.10 Безнең яраткан детектив. Киноконцерт.
21.00 Вакыт.
21.40 Яңа юл.
23.10 Нәрсә? Кайда? Кайчан?
00.10 Футбол.
00.55 ТЯХ.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.20 Сугыш елы җырлары.
9.10 Мультфильм.
9.30 «Хезмәттәшлек» видеоканалы.
12.00 Ф. Донахью программасы.
13.00 Лосевтагы сөйләшүләр. 1 нче тапшыру.
14.00 Мәскәүдә баянчы-аккордеончыларның беренче халыкара конкурсы.
15.00 Волейбол. Дөнья лигасы беренчелеге. Ирләр. Япония һәм СССР җыелма командалары очрашуы.
15.00 Барыбыз өчен дә педагогика.
21.40 Коллаж.

ТАБЫЛДЫКЛАР ӨСТӘЛЕ

Шәһәрнең Советская урамында сумка табылды. Югалтучы НГДУ диспетчерына мөрәҗәгать итсен.

x x x

Норлат—Чулпан юлында соры төстәге костюм табылды. Кесәсендә акчасы да бар.

Югалтучының Биләр Озеро авылында яшәүче Петр Сергеевич Ильдикшинга мөрәҗәгать итүе сорала.

БЕЛДЕРҮ

«Октябрьскагропромснаб» МТСы базасына декрет ялына китүче урынына товаровед (айлык хезмәт хакы 230 сум),тракторчы (хезмәткә түләү эш башыннан) кирәк.

Адрес: Норлат шәһәре, Лесосклад урамы, 1. Телефон: 2—29—92.

МӨХӘРРИР Ә. У. АБДУЛЛИН.

Учредительләр халык депутатларының Октябрь район Советы, КПССның партия оешмасы.

Газетада язмалары басылган авторларның фикерләре бу әле редакция фикере дигән сүз түгел.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19
ТЕЛЕФОННАР: мөхәррир—2—12—14, 2—22—81,, мөхәррир урынбасары—2—10—44, рус теленә һәм чуваш теленә тәрҗемә буенча мөхәррир урынбасарлары—2—15—63, социаль-экономика бүлеге— 2—22—51, җаваплы секретарь—2—14—16, хатлар бүлеге һәм бухгалтерия—2—18—67.

Газетаны Нурзия ФӘСХЕТДИНОВА җыйды. АСИЯ МОРАТХАНОВА верстка ясады. Фирдания ХУҖИӘХМӘТОВА басты. Корректор—Рәзинә ШӘЙХУЛЛИНА.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.
Нәшрият, полиграфия һәм китап сәүдәсе буенча ТССР Дәүләт комитетының Октябрьның 50 еллыгы исемендәге Норлат-Октябрь типографиясе.
Күләме—1 басма табак. Заказ 73. Тираж 3415.